

ANDB-704

Kultúraelmélet - bevezetés művelődésfilozófiába 1.

Tematika és irodalomjegyzék

B. A. Alapképzés

2014/15.

3/3 kredit- 2 félév - első félév - heti 1 óra előadás – kollokvium

Csütörtök 9:00-10:30 - 113-as terem

Striker Sándor, PhD

egyetemi docens

A tárgy célja: a hallgatók probléma-érzékeny gondolkodását fejleszteni a művelődés fő kérdéseit bemutatásával.

Az andragógus alapképzés elvárásainak megfelelően a tárgy hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók az alapképzés birtokában ismerjék az andragógia területéhez és a választott szakirányhoz kapcsolódó ismeretrendszert, legyenek alkalmasak a gazdasági-társadalmi folyamatok és a kultúra jelenségvilága közötti összefüggések differenciált és rendszerszemléletű értelmezésére.

Szeptember 11.

1. óra

A félév programjának ismertetése. A kollokviumi jegy megszerzésének feltételei.

2. óra

A kultúraelmélet alapfogalmai. A kultúra tág és szűk értelmezése: a kultúra antropológiai értelmezése és a „magas kultúra” fogalom.

Szeptember 25.

3. óra

A kulturális identitás, a nemzeti kultúra és a népi kultúra fogalma és értelmezése. A szubkultúrák fontosabb sajátosságai.

4. óra

A műveltség kérdései. Műveltség és autonómia.

Október 9.

5. óra

Az alkotó, művelődő egyén és a társadalmi nyilvánosság. A nem hivatásos és nem-hivatalos kultúra – az öntevékenység jellemzői

6. óra

A piac, a kultúra és az állam koncepcionális kérdései. A divat.

November 6.

7. óra

A kulturális aréna a világon és Magyarországon I. Alkotók és terjesztők - a művészeti-kulturális szféra aktorai (művészek, műfajok - szervezetek, intézmények, adminisztráció, finanszírozás)

8. óra

A kulturális aréna a világon és Magyarországon II. Alkotók és terjesztők - a művészeti-kulturális szféra aktorai (művészek, műfajok - szervezetek, intézmények, adminisztráció, finanszírozás)

November 20.

9. óra

A kulturális jogalkotás kényszere - közművelődés jogi csatornázása 1976, 1997

10. óra

Szabadidő és egzisztencia - a szabadegyetemtől az élethosszig tartó tanulásig. A Life Long Learning gondolat elméleti-társadalmi háttere.

December 4.

11. óra.

A városok a kulturális térben, a populáris kultúra jellegzetességei. Az európai

kultúra sokszínűsége, fejlődésének legfontosabb vonásai és tendenciái.

12. óra

A kultúra viszonyai ma. Az ifjúság és a kultúra az ezredfordulón.

December 11.

13. óra

A művelődési tevékenységek társadalmi beágyazottsága - a szocio-kulturális és politikai háló. A regionalitás. A civil önszerveződés, közösség és kultúra ma: a törzsi lét és a globalizáció.

14. óra

Az életmód válságjelenségei - a humanitás és érték-kérdések a kortárs művészeti-kulturális szférában.

A globalizáció és a civilizáció problematikája. Globalizációs hatások a kultúrában. A média szerepe és lehetséges jövője.

Kötelező irodalom:

- Striker Sándor: Amit nem mutat az Eurostat – a magyar felnőttoktatás sajátos történeti meghatározottsága (In: A szak és felnőttképzés-szervezés gyakorlata, Raabe Kft, 2010. december II/28 1-26. old. *Megj.: elsődlegesen a művelődésre vonatkozó oldalak.*
http://www.striker.hu/sites/default/files/attach/striker_raabe_formazott.pdf
- Striker Sándor: Valóságaink világa In: Agárdi Péter - Székely Mari: A valóság fellazulása, Lukács Archívum - Argumentum Kiadó, Budapest, 2012 *Megj.: a tanulmány Madách-elemzés része nem lesz a kollokviumi tétel kötelező része!*
http://www.striker.hu/sites/default/files/attach/valosagaink_vilaga.pdf
- Knausz Imre: Műveltség és autonómia I. Új Pedagógiai Szemle 2002/10
<http://www.ofi.hu/tudastar/muveltség-autonomia>
- Knausz Imre: Előadás a III. Kiss Árpád Emlékkonferencián Debrecenben 2003. november 7-én
<http://www.epa.oszk.hu/00000/00011/00079/pdf/szemle2004-2.pdf>
- Kovalcsik József: A kultúra csarnokai, Editio Plurilingua, Budapest, 2003., 158-173. és 549-580. old.
- Striker Sándor: Az öntevékenység társadalmi üzenete, tanulmány, In: Kultúra és Közösség, Budapest, 1989/3. 79-91.old.

- http://www.striker.hu/sites/default/files/attach/ontevtarsuz_str.pdf
- Striker Sándor: A művelődésirányítás lehetőségei és eszközei: ideálok, minták és feladatok In: Közművelődési tanulmányok, (Szerk. Szabó Károly), JPTE-MH, 1996. 171-188. old.
- <http://www.striker.hu/sites/default/files/attach/muvir1996.pdf>
- Kovalcsik József: A kultúra csarnokai, Editio Plurilingua, Budapest, 2003. 206-252. old.
- Marschall Miklós: Házmesterek vagy stratégák, avagy: Ki irányítsa a kultúrát? (interneten: <http://beszelo.c3.hu/99/0708/10kult.htm#jegyzetek>)
- Klaniczay Gábor: Ellenkultúra a hetvenes nyolcvanas években, Noran, 2003. 25-42. és 55-85.old.
- 1976. évi V. törvény a közművelődésről
<http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=8513>
- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről (interneten:
http://www.striker.hu/sites/default/files/attach/1997_cxl_tv.pdf
- Zachár László: Az egész életen át tartó tanulás irányai
http://tanarkepzo.fmk.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/fmk/tanarkepzo//Le_toltheto_anyagok/LLL/LLL_Zachar_LLLIRANYAI.PDF
- Kreatív sokszínűség, Osiris - Magyar Unesco Bizottság, 1996. 17-34. old.
- Hankiss Elemér: Az európai kultúra. Válság és megújulás. In: Lidérces mennyország, Szerk.: Striker Sándor, Magyar Művelődési Intézet, 1997. 60-69. old.

A kollokviumi jegy megszerzésének feltétele:

szóbeli vizsga teljesítése a félév végén a fent megadott tematika órán ismertetett anyagából és a fenti kötelező irodalomból.

Javítás sikertelen vizsga esetén:

ismételt vizsga